

SUOMEN METSIEN UUDISTAVAN KÄYTÖN PERIAATTEET

Metsäpäivät 23.10.2025

Luontokato etenee

- Luonto ei katoa, se yksipuolistuu.
- Suomessa luonnon monimuotoisuus heikkenee edelleen.
- Suomella on omat kulttuuriset ja sosio-taloudelliset erityispiirteet, jotka vaikeuttavat päätöksentekoa luontokadon pysäyttämiseksi.
- Kunming-Montrealin sopimuksen tavoitteita ei tulla nykytoimenpiteillä saavuttamaan.
- Samalla väestönrakenteen muutos ja väestön keskittyminen kasvukeskuksiin haastaa yhteiskunnan kestävyyttä.

Millaista olisi uudistava
metsien käyttö?

Hankkeessa mukana:

UUDISTAVA
METSÄEN
KÄYTTÖ

THIRD ROCK

Hankkeen asiantuntijat

UUDISTAVA
METSÄEN
KÄYTTÖ

Johanna Haapala
Metsänhoitaja,
Luontoa Oy

Panu Halme
Filosofian tohtori,
Jyväskylän yliopisto

Paloma Hannonen
Metsänhoitaja,
Luontoa Oy

Jani Hohti
Tutkija,
Jyväskylän yliopisto

Susanne Johansson
Viestinnän asiantuntija,
Third Rock

Sari Kuvaja
Metsänhoitaja,
Third Rock

Inka Musta
Toimitusjohtaja,
Luontoa

uudistavametsienkaytto.fi

Uudistava metsien käyttö

Claudia Kovács, väitöskirjatutkija

Johtamisen laitos, Aalto-yliopiston
kauppakorkeakoulu

23.10.2025

A"
Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University

SUSTRA
KESTÄVYYSMURROS

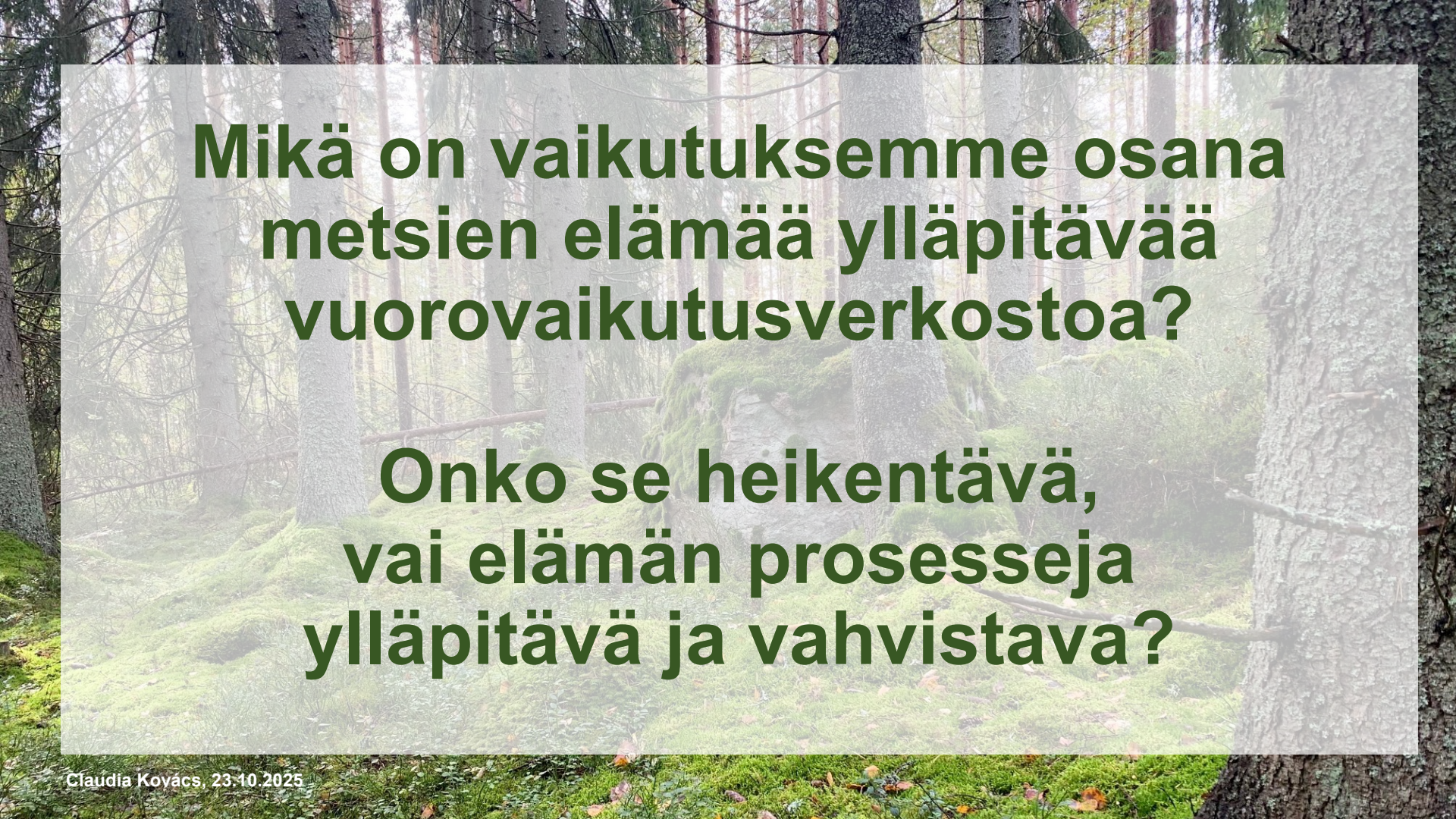

Metsän uudistumiskyky – mitä se tarkoittaa ja kuka sitä ylläpitää?

Elävien järjestelmien (eliöiden ja ekosysteemien) kyky rakentaa, korjata ja ylläpitää itseään jatkuvasti aineenvaihdunnallisten vuorovaikutusten verkostoissa

Uudistava metsien käyttö tukee metsien uudistumiskykyä:

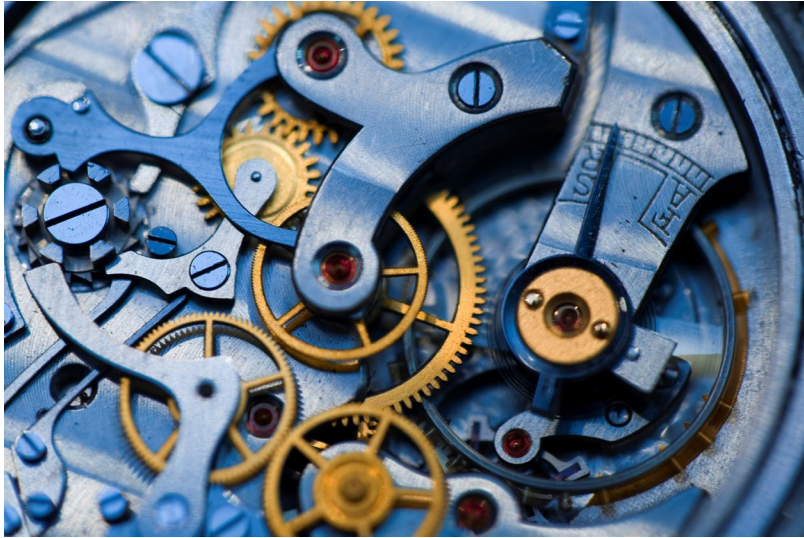
- Elvyttämällä heikentyneitä metsäekosysteemejä
- Vahvistamalla niiden luonnollisia prosesseja

**Mikä on vaikutuksemme osana
metsien elämää ylläpitävää
vuorovaikutusverkostoa?**

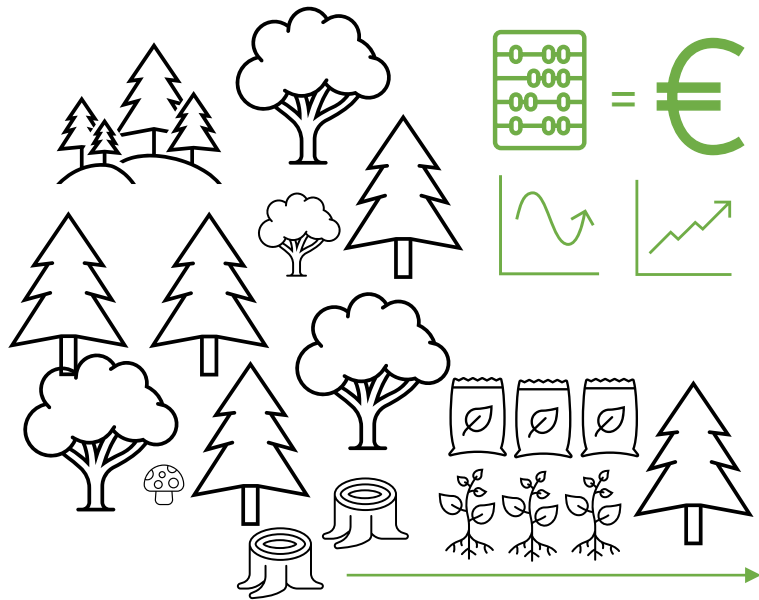
**Onko se heikentävä,
vai elämän prosesseja
ylläpitävä ja vahvistava?**

Mekanistinen ja ihmiskeskeinen maailmankuva – ja miksi se ei riitä elävien järjestelmien ymmärtämiseen

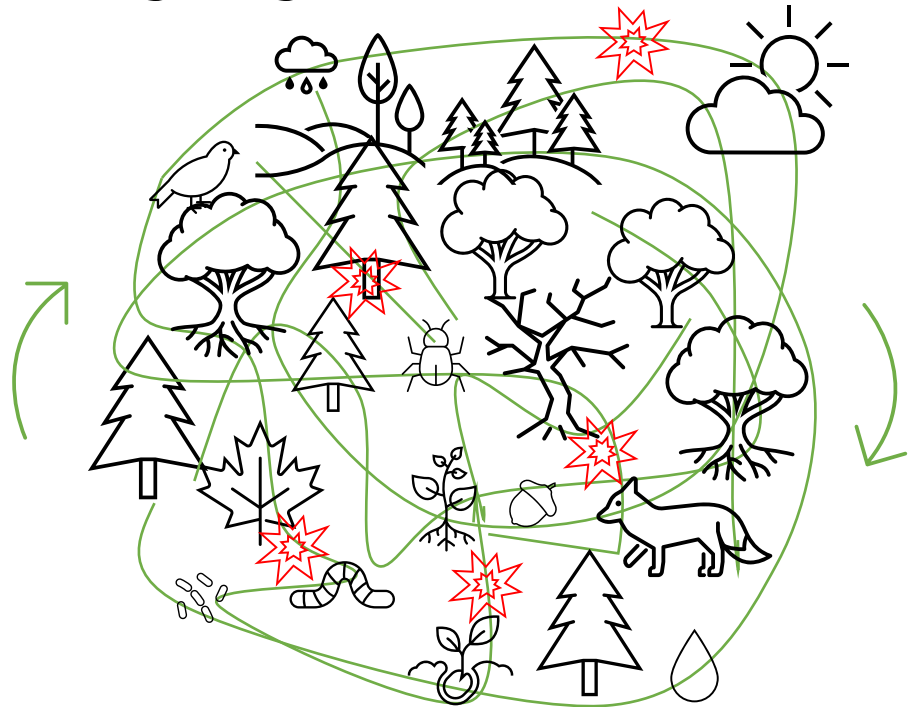

(PowerPoint Stock Images)

Metsäluonto elävinä järjestelminä

Mekanistinen maailmankuva

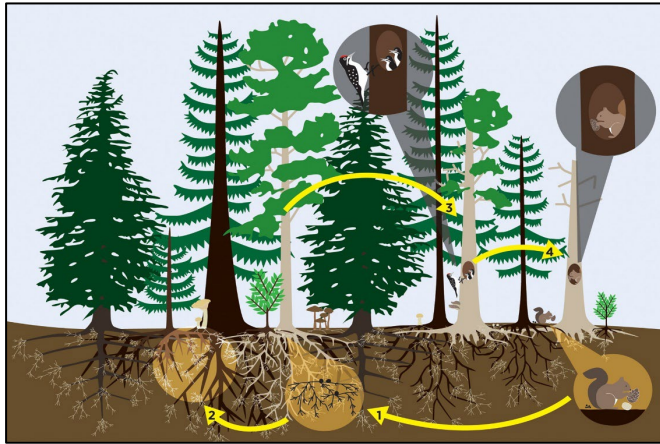

**Elävien järjestelmien
maailmankuva**

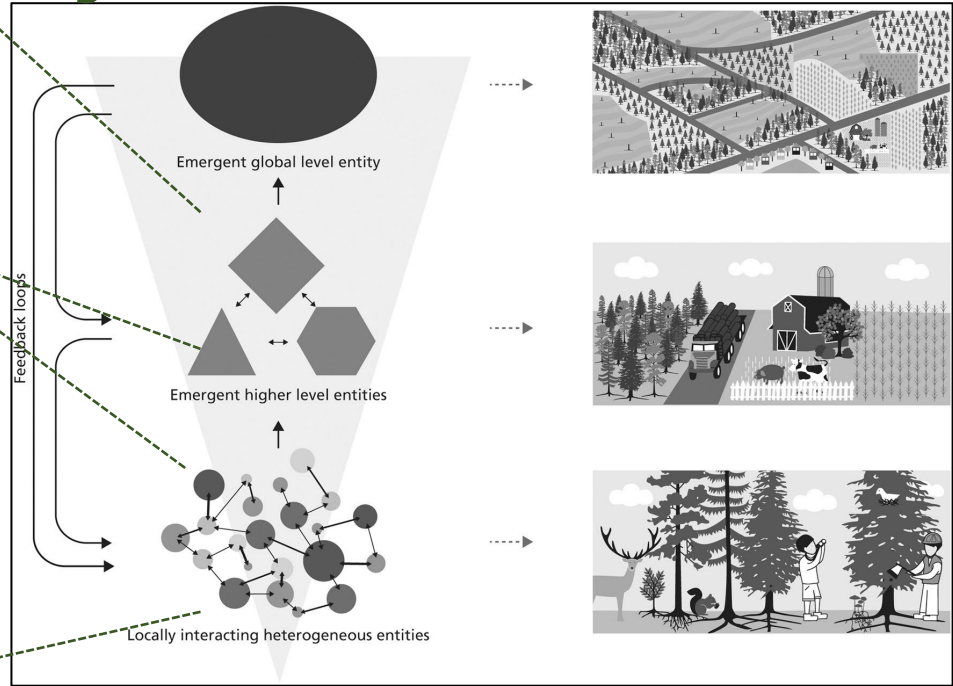
Metsät ihmisten ja muun luonnon yhteistoiminnan järjestelminä

Kuva: Google Maps

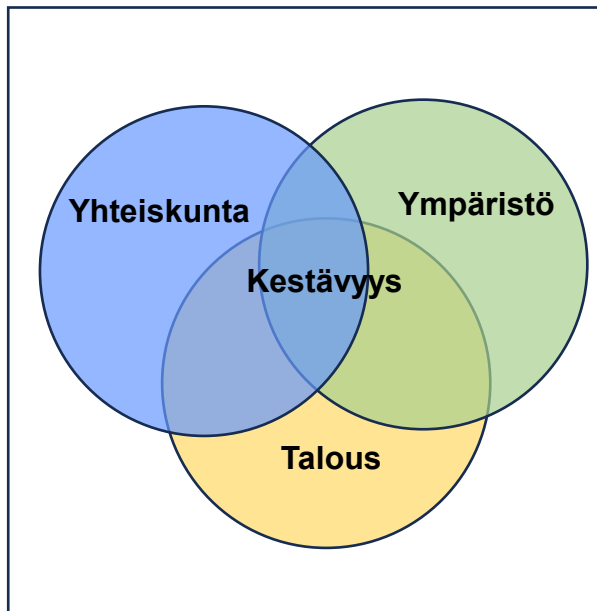
Kuva: Filotas ym. (2014, Fig. 4, s. 7), forest as a self-organizing meta-network

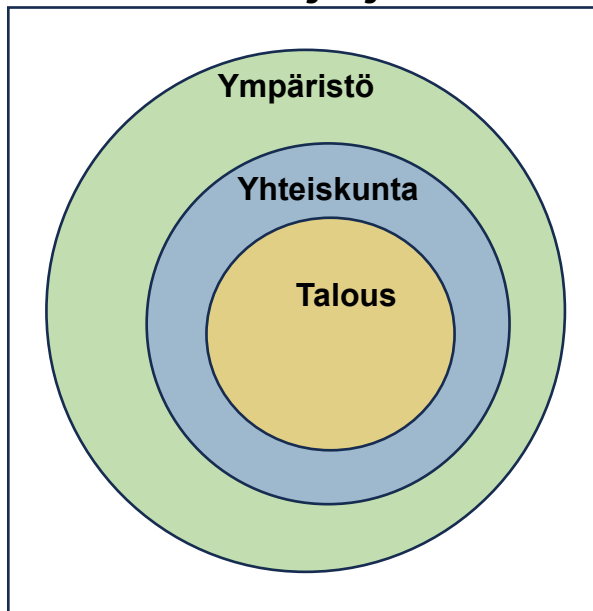
Kuva: Filotas ym. (2014, Fig. 2, s. 5), conceptual representation of a complex system

Mitä kestävyys tarkoittaa metsien sosioekologisissa järjestelmissä?

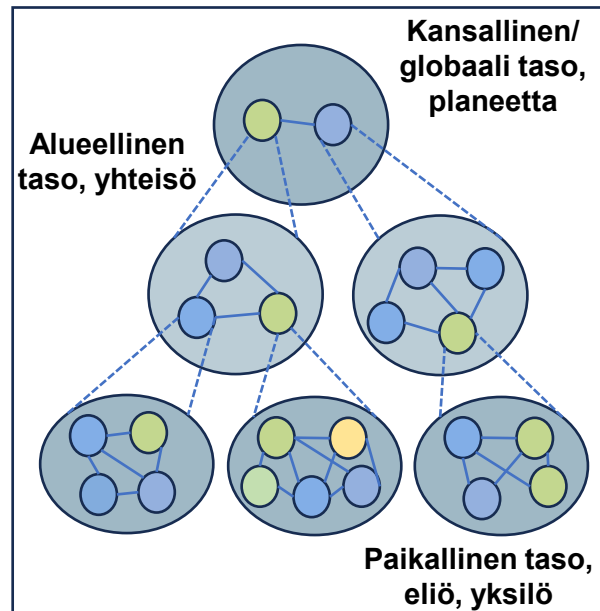
Erilliset osa-alueet

Sisäkkäiset järjestelmät

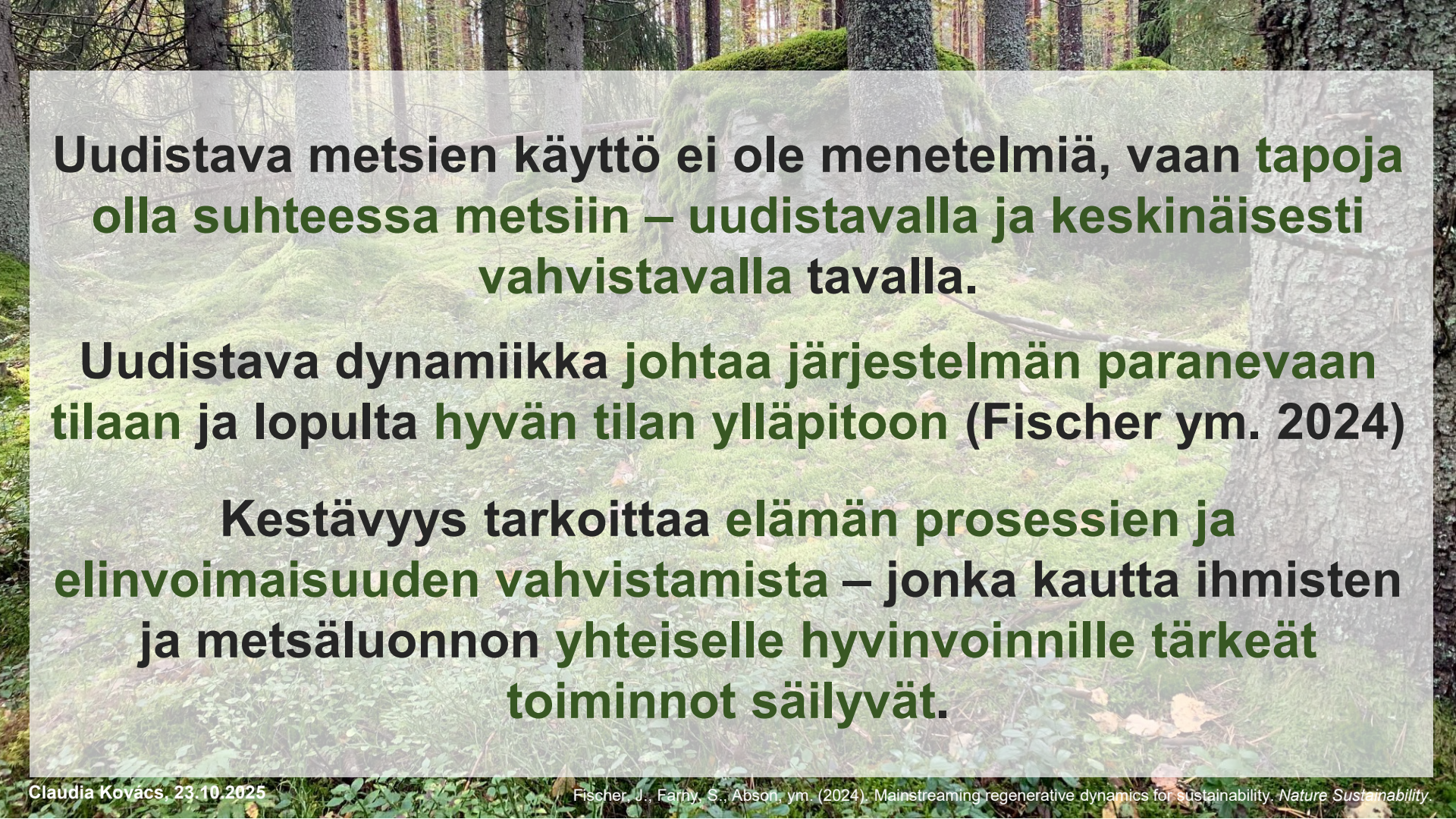

Monitasoiset verkostot

Mitä uudistava metsien käyttö tarkoittaa käytännössä?

- ∞ Maailmankuvan muutos *kohti elävien järjestelmien ymmärtämistä*
- ∞ Ekologisten suhteiden hoitamista *ja vahvistavaa vuorovaikutusta metsien kanssa*
- ∞ Yhteistyöhön perustuvaa toimintaa *luonto kumppanina*
- ∞ Moninaisuutta, paikallisuutta ja sopeutumiskykyä, *jotka vahvistavat monilajisen yhteisön elinvoimaa*

A photograph of a forest floor covered in green moss and fallen leaves, with tree trunks visible in the background. The image is used as a background for the text.

Uudistava metsien käyttö ei ole menetelmiä, vaan tapoja olla suhteessa metsiin – uudistavalla ja keskinäisesti vahvistavalla tavalla.

Uudistava dynamiikka johtaa järjestelmän paranevaan tilaan ja lopulta hyvän tilan ylläpitoon (Fischer ym. 2024)

Kestävyys tarkoittaa elämän prosessien ja elinvoimaisuuden vahvistamista – jonka kautta ihmisten ja metsäluonnon yhteiselle hyvinvoinnille tärkeät toiminnot säilyvät.

Hankkeen tieteellinen prosessi ja tulokset

Metsäpäivät 2025

PANU HALME
28.10.2025

Mitä on tehty ja miksi?

- Uudistava maatalous, uudistava viljely, uudistava metsätalous
 - Uudistavan kestävyiden termistö vilkkaasti käytössä Suomessa
- Halusimme tarkastella uudistavaa kestävyttä sitä koskevaan kirjallisuuteen nojautuen
 1. Määrittely
 2. Periaatteet
 3. Kriteerit
 4. Mittarit
- Teimme ehdotuksen uudistavalle kestävyydelle suomalaisessa metsien käytön kontekstissa
- Kirjallisuuskatsaus, monitieteinen tutkijatyöskentely, asiantuntijatyöpajat

Kirjallisuuskatsaus

- ”regenerative sustainability”, ”regenerative practice”, ”regenerative design”, ”regenerative agriculture”, ”regenerative forestry”, ”regenerative forest use” ja ”regenerative forest practices”
- Scopus, Google Scholar
 - Myös jälkimmäinen, koska halusimme löytää myös oman asiantuntijaraportteja jne.
- Kaikki relevantti kirjallisuus luettiin

nature sustainability

Review article

<https://doi.org/10.1038/s41893-024-01368-w>

Mainstreaming regenerative dynamics for sustainability

Received: 12 December 2023

Accepted: 7 May 2024

Published online: 12 June 2024

Joern Fischer[✉], Steffen Farny[✉], David J. Abson, Vânia Zuin Zeidler[✉],
Maria von Salisch[✉], Stefan Schaltegger[✉], Berta Martín-López,
Vicky M. Temperton & Klaus Kümmeler[✉]

Forest Ecology and Management

Volume 554, 15 February 2024, 121674

Perspectives: Regenerative forestry – Managing forests for soil life

Cindy E. Prescott [✉]

Show more [▼]

+ Add to Mendeley [✉] Share ^{🗣️} Cite

<https://doi.org/10.1016/j.foreco.2023.121674> [↗]

Get rights and content [↗]

Under a Creative Commons license [↗]

[●] open access

Seuraavaksi toimme uudistavan kestävyys- ymmärryksen suomalaisen metsien käytön kontekstiin

- Pääperiaatteet
 - Periaatteet
 - Periaatteiden relevantin tarkastelutason pohdintaa
- Kriteerit
- Mittarit

Tunnistetut uudistavan kestävyuden periaatteet

UUDISTAVA
METSÄEN
KÄYTTÖ

Pääperiaate	Periaatteet
Maailmankuvan muutos	•Maailma on sosio-ekologinen systeemi, jossa ihminen on osa luontoa ja riippuvainen sen hyvinvoinnista. •Moninaisuuden arvostaminen ja mahdollistaminen.
Ihmisen ja muun luonnon yhteistyöhön perustuva vuorovaikutus	•Sosio-ekologisen systeemin nettopositiivinen eli paranemiseen johtava dynamiikka: ihmisyhteisöjen ja muun luonnon välille syntyy positiivisia, molempien tilaa parantavia vuorovaikutussuhteita. Käytännössä tämä tarkoittaa ihmisen toiminnan sopeuttamista luonnon kantokyvyn tasolle, ja maisematasolla ekologisesti turvallisen ympäristön tilan saavuttamista. •Ekologisen läikkymisen ja sosiaalisten heijastevaikutuksien välttäminen.
Luonto toimijana ja oppaana	•Luonto inspiraation lähteenä •Luonnon prosessien sisäsyntyinen ja itseään ylläpitävä dynamiikka •Maaperän hyvä ekologinen tila.
Paikan sekä paikallisyhteisön ymmärrys ja kunnioitus	•Paikkalähtöisyys (paikantaju sekä paikallinen ekologinen ja biokulttuurinen tieto) •Yhteisön osallisuuden vaaliminen •Tuotannon ja hyötyjen paikallinen sitouttaminen sekä taloudellisen oikeudenmukaisuuden periaate.
Oppiminen ja muutoskyky	•Itsetutkiskelevat ja muuntautumiskykyiset käytänteet

Suosituksemme uudistavan metsien käytön kriteereiksi

- **Toiminta ei lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä aiheuta metsälajien tai metsäelinympäristöjen uhanalaistumiskehitystä.**
- **Toiminta turvaa ekosysteemien luontaisten prosessien toimivuuden, eikä aiheuta ekologista läikkymistä muihin ekosysteemeihin.**
- **Toimija edistää paikallista sosio-ekologista elinvoimaisuutta sekä kokonaisvaltaista uudistavuutta.**
- **Toimija reflektoi avoimesti toimintaansa.**

Esimerkkejä mittareista

- Ekologinen läikkyminen:
 - Vesistövaikutukset ja maanpäällinen reunavaikutus viereiseen ekosysteemiin
 - Ilmastovaikutukset.
- Maaperän hyvinvointi:
 - Peitteisen, sekapuustoisien ja maaperältään muokkaamattoman metsän pinta-ala. Vanhojen metsien pinta-ala.
- Niiden periaatteiden osalta, joiden määrällinen arviointi ei ole mielekästä, voidaan uudistavan metsän käytön periaatteita arvioida laadullisin menetelmin, kuten erilaisten avainkysymysten avulla.

Tällä hetkellä työ on vertaisarvioitavana Metsätieteen aikakauskirjassa

1

1 Esitys uudistavan kestävyysperiaatteiksi suomalaisessa 2 metsien käytön kontekstissa

3 Jani Hohti^{1,2}, Claudia Kovács³, Paloma Hannonen⁴, Martta Nieminen³, Johanna Haapala⁴, Sari Kuvaja⁵, Anna Härri³,
4 Panu Halme^{1,2,4}

5

6 1 Jyväskylän yliopisto, Bio- ja ympäristötieteiden laitos, Jyväskylä

7 2 Jyväskylän yliopisto, JYU.Wisdom Resurssiviisautuskeskus, Jyväskylä

8 3 Aalto-yliopisto, Johtamisen laitos, Espoo

9 4 Luontoa Oy, Helsinki

10 5 Third Rock Finland Oy

11

12 **Tiivistelmä**

13 Luontokato ja ilmastonmuutos muodostavat ihmisen ja luonnon hyvinvointia uhkaavan globaalin
14 monikriisin. Sen taustasyiksi voidaan nähdä ihmiskeskeisen, reduktionistisen ja kestävyysongelmien
15 juurisyyt ohittavan perinteisen kestävyysajattelun kyvyttömyys ratkaista kestävyyskriisi. Perinteisten
16 kestävyystoimien sijaan ympäristöongelmien ratkaisuksi on esitetty yhteiskunnan läpileikkaavia

UUDISTAVA
METSÄEN
KÄYTTÖ

Kiitos!

uudistavametsienkaytto.fi

THIRD ROCK

